

VERİ SORUMLUSUNUN MEŞRU MENFAATİ (5/2-f)

Kadir YILDIZ

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi,
Özel Hukuk Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1886-5830>,
odtu.kadir@gmail.com

Geliş Tarihi | Received: 15.03.2024

Kabul Tarihi | Accepted: 04.06.2024

İntihal: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

Plagiarism: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Bu eser [Creative Commons Alıntı-Gayri Ticari-Türetilemez 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/) ile lisanslanmıştır.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

Atıf | Citation:

Yıldız, Kadir. "Veri Sorumlusunun Meşru Menfaati (5/2-f)". Medeni Hukuk Dergisi. 1/2 (2024), s. 214-237.

Yazar Beyanı

Mali Destek: Yazar, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Yazarların Katkıları: Bu makale yazar tarafından tek başına hazırlanmıştır.

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı: Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir.

Etik Kurul Onayı Beyanı: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur.

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi: Yazar, makalenin tüm süreçlerinde MHD'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde MHD'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın MHD'den başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedir.

Author's Declaration

Financial Support: The author, has not received any financial support for the research, authorship, or publication of this study.

Authors's Contributions: This article was prepared by the author alone.

The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: No conflict of interest or common interest has been declared by the author.

The Declaration of Ethics Committee Approval: The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.

The Declaration of Research and Publication Ethics: The author declares that she complies with the scientific, ethical, and quotation rules of MHD in all processes of the paper and that she does not make any falsification of the data collected. In addition, she declares that Civil Law Review and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than Civil Law Review.

VERİ SORUMLUSUNUN MEŞRU MENFAATI (5/2-f)

ÖZ

Kişilerin kişisel verileri onlara özeldir. Kişisel verinin başkası tarafından kullanılması ise kural olarak o kişinin açık rızasına bağlıdır. Bununla beraber her ne kadar bu kişisel veriler kişiye özel olsa da kanunun öngördüğü koşullar altında açık rıza alınmadan da başka kişiler tarafından işleyebilmektedir. Makalemiz özelinde bu koşullara hukuka uygunluk sebepleri, kişisel verileri işleyebilen kişilere de veri sorumluları denilmektedir. Veri sorumlularının söz konusu ilgili kişilere karşı belli yükümlülükleri vardır. Bu sorumluluklarının yanı sıra kendi menfaatlerini gerçekleştirme zorunlulukları da bulunmaktadır. Çatışan bu iki menfaat arasında kalan veri sorumlusu belli kıstaslarla menfaatleri dengelemek için çaba göstermektedir. Dengelemek için öncelikle veri sorumlusunun meşru menfaati ve ilgili kişinin bu menfaat karşısında ihlal olabilecek temel hak ve özgürlükleri tespit edilmelidir. Bu tespitler yapılırken saptanması görece zor olan kavram ise veri sorumlusunun meşru menfaati olmaktadır. Tartışmalı bir kavram olan meşru menfaatin belirlenmesi ise kişisel veri ile ilgili düzenlemelerde sayılmamakta; direktiflerle, mahkeme içtihatlarıyla ve kurul kararlarıyla belirlenmektedir. Her olay ayrıca incelenerek o olayın özelinde tespit edilebilen meşru menfaat için daha sonra üç aşamalı bir test uygulanmakta, bu testi geçen menfaatler meşru kabul edilmektedir. Adı denge testi olan bu ölçme aleti için dengelemenin oturduğu ana temel ise veri sorumlusunun kendi menfaatlerini gerçekleştirdiği sırada ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemesidir.

Anahtar Kelimeler: Kişisel veri, Veri sorumlusu, İlgili kişi, Meşru menfaat, Kişisel verilerin işlenmesi.

LEGITIMATE INTEREST OF DATA CONTROLLER (5/2-f)

ABSTRACT

People's personal data is private to them. As a rule, the use of personal data by someone else depends on the explicit consent of that person. However, although these personal data are private, they can be processed by others without explicit consent under the conditions stipulated by law. In our article, these conditions are called legal compliance reasons, and people who can process personal data are called data controllers. Data controllers have certain obligations towards the relevant persons. In addition to these responsibilities, they also have an obligation to realize their own interests. Caught between these two conflicting interests, the data controller strives to balance the interests with certain criteria. In order to balance, the legitimate interest of the data controller and the fundamental rights and freedoms of the relevant person that may be violated against this interest must first be determined. The concept that is relatively difficult to determine is the legitimate interest of the data owner. Determination of legitimate interest, which is a controversial concept, is not included in the regulations regarding personal data; It is determined by directives, court precedents and board decisions. Each incident is examined separately and then a three-stage test is applied for the legitimate interest that can be determined specifically for that incident, and interests that pass this test are considered legitimate. The main basis of balancing for this measuring instrument, called the balance test, is that the data controller does not harm the fundamental rights and freedoms of the person concerned while pursuing his own interests.

Keywords: Personal data, Data controller, Data owner, Legitimate interest, Processing personal data.

GİRİŞ

Öncelikle kişisel veri gerçek kişiye ait bir bilgi olmalıdır. Ayrıca bu bilgi sayesinde o kişi spesifik olarak belirlenebilmelidir. Kişinin TC kimlik numarası, adı-soyadı, dış görünüşündeki ayırt edici özellikler, ikametgah adresi gibi bilgileri onun kişisel verilerine örnek olarak sıralanabilir. Yüksek hızlı internete ulaşımın önceki zamanlara göre daha kolay olması ve dijital teknolojilerin gelişimindeki baş döndürücü hız ile birlikte kişisel verilere ulaşmak sadece yetkililerin tekeline çıkmıştır. Özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunması gereği daha güçlü bir argümana dönüşmüş, hem ulusal hem de uluslararası alanda yapılan düzenlemeler ihlallere kalkan görevi üstlenmiştir. Türkiye’de de herkes tarafından ulaşılabilen kişisel veriler hem kanunlarla hem de Anayasa ile koruma altına alınarak kötüye kullanımın önüne geçilmek istenmektedir. Türkiye’de yapılan düzenlemelerin temeli ise Avrupa Birliği tarafından yapılan düzenlemelerdir. Sözgelimi Avrupa’da 1995 yılında 95/46/EC Sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbest Dolaşımı Bakımından Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi Direktifi (“Direktif”)¹ kabul edilmiştir. Adı geçen Direktif dijital çağın hızı karşısında yetersiz kalınca 14.04.2016 tarihinde Genel Veri Koruma Tüzüğü (“GVKT”) kabul edilmiştir. Türkiye ise Direktifi baz alarak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununu (“KVKK”) 24.03.2016 tarihinde 29677 sayılı Resmi Gazete’de yayımlayarak yürürlüğe koymuştur. Bununla beraber KVKK yürürlüğe girmeden çok önceleri Anayasa’nın 20. maddesinin 3.fıkrasına kişisel verilerin korunması hakkına ilişkin ekleme yapılmıştır. Maddenin başlığı “*Özel hayatın gizliliği ve korunması*” olması hasebiyle Anayasa Mahkemesi tarafından kişisel veri daha çok özel hayatın içine içkin olarak kabul edilmektedir. KVKK’dan önce yürürlükte bulunan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 419. maddesinde de işçi özelinde kişisel verilere yer verilmektedir. Bu hükümlerin yanısıra başkaca kanunlarda da KVKK’dan önce kişisel verilerin korunmasına ilişkin farklı düzenlemeler mevcut bulunmaktaydı. Örneğin halen yürürlükte olan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) 135’te kişisel verilerin hukuka aykırı olarak kullanılması suç sayılmaktadır. İlaveten kişisel veri kavramı hükmün lafzında zikredilerek ihdas edilmiş suçlar TCK’nin 136, 138, 139. maddelerinde geçmektedir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun (CMK) 80. maddesinde yine kişisel veri kavramı hükmün lafzında zikredilmektedir. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu’nun 12. maddesinin c

¹ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31995L0046:en:HTML> (erişim: 15.04.2024).

fıkrasında da kişisel veri kavramı geçmektedir. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nda direkt kişisel veri kavramı kullanılmasa da özel nitelikli kişisel verilere işaret edilmektedir. Kişisel verilerle ilgili hükümler mevzuatta dağınık halde bulunurken, KVKK'nın yürürlüğe girmesiyle kişisel verilerin korunması artık özel bir alan olarak kabul edilmiş ve düzenlemeler özel bir Kanun'da toplanmıştır. KVKK ile açıklığa kavuşan veri sorumlusu, ilgili kişi gibi kavramlarla beraber bu kişilerin arasındaki hak ilişkilerinin de tanımlanma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu minvalde KVKK kabul edilmeden önce hakkında herhangi bir düzenleme bulunmayan meşru menfaat kavramı belki de Kanun kapsamındaki en tartışmalı kavram olarak gözükmektedir. Menfaat kavramı kişiden kişiye değişmekle birlikte karşılıklı olarak dengesinin sağlanması gerekmektedir. Çünkü bir tarafta veri sorumlusunun menfaati bulunurken diğer tarafta ilgili kişinin menfaatleri bulunmaktadır. Yarışan bu menfaatleri kıyaslarken birbiri ile dengelemek önem arz etmektedir. Bu dengelemeden önce dengelenecek şeyler olan tarafların menfaatlerini belirlemek gerekmektedir. Menfaat kavramı Kanun'da açıkça belirtilmemekle birlikte Avrupa Birliği Adalet Divanı ("ABAD") tarafından içtihatlarla, Avrupa Birliği tarafından direktiflerle ve Kişisel Verileri Koruma Kurulu ("KVKKu") tarafından verilen kararlarla belirlenmektedir. Bu menfaatler mahkeme kararlarında ve direktiflerde bahsi geçen kıstaslarla bir eksene oturtulduktan sonra bu menfaatleri dengelemek için üç aşamalı bir test uygulanmakta ve veri sorumlusunun menfaati ile ilgili kişinin hakları yarıştırmaktadır. Her ne kadar zaman içinde geliştirilen bu üç aşamalı test en iyi seçenek bu gibi gözüksün de her olay kendi içinde ayrıca incelenerek onun özelinde meşru menfaatin varlığı aranmalıdır. Bu bilgiler ışığında makalemizde sırasıyla kişisel veri ve kişisel verinin işlenmesi kavramları açıklanacak, sonrasında denge testinin ne olduğu ve gelişim aşamaları incelenecek, son olarak bir sonuca varılarak önerilerimiz belirtilecektir.

I. GENEL OLARAK KİŞİSEL VERİ

KVKK'nin 3/d maddesinin ifadesiyle kişisel veri "*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi*" olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla tüzel kişiler Kanun kapsamında değildir². Örneğin; kimlik numarası, ad, soyad, oturulan adres, resim, ses, parmak izi gibi aklımızda özellikle bir kişinin canlanmasını sağlayan bilgiler ilgili kişiyi belirlemeye

² Bilal Toprak, *KVKK ve GVKT Açısından İşçinin Kişisel Verilerin Korunması*, 2. Baskı, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2021, s. 24.

yarayacaktır³. Dolayısıyla kişi eldeki bilgilerle tespit edilebiliyorsa bu onun kişisel verisi olarak kabul edilmektedir⁴. Kişisel veri Kanun’da “her türlü bilgi” şeklinde nitelenerek kapsamı geniş tutulmuştur⁵. Şöyleki kişinin adı, soyadı, kimlik numarası, açık adresi⁶ gibi onun kişilik haklarına içkin kim olduğunun açıkça belirlenebileceği⁷ bilgiler kişisel veri olarak kabul edilmektedir.

A. Özel Nitelikli Kişisel Veri

Kişisel verinin genel bir tanımının yanında Kanun’un 6. maddesinde kişinin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili kişisel verileri ile biyometrik ve genetik kişisel verileri özel nitelikli kişisel veriler olarak sayılmaktadır⁸. Özel nitelikli kişisel veriler ise sadece spesifik koşullar altında

³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, “100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu”, s. 17., <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/185c2130-8070-4b2b-a91e-1d48322ca352.pdf> (erişim: 15.03.2024); Sinem Göçmen Uyarer, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması*, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020, s. 109.

⁴ Murat Volkan Dülger, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, 3. Baskı, İstanbul, Hukuk Akademisi Yayıncılık, 2020, s. 158.

⁵ Sinan Sami Akkurt, “*Kişisel Veri Kavramının Hukuki Niteliğine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış*”, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* 2 (1), s. 20, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1187007> (erişim: 01.02.2024); Metin Turan, *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verileri Korunması*, 5. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2024, s. 58; Dülger, s. 151; Süleyman Yılmaz, Gökçe Filiz Çavuşoğlu, *Kişisel Verileri Koruma Hukuku*, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, 2020, s. 37; Bayram Doğan, *Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı*, 1. Baskı, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022, s. 48; Elif Küzeci, *Kişisel Verilerin Korunması*, 2. Baskı, Ankara, Turhan Kitabevi, 2018, s. 320; Şehriban İpek Aşkoğlu, *Avrupa Birliği Ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Ve Büyük Veri*, 1. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2018, s. 5.

⁶ AİHM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 09/10/2012 tarihli ve 42811/06 Başvuru sayılı ALKAYA/TÜRKİYE DAVASI Kararı, Ekim 2012: “Bir bireyin ev adresi, bu bakımdan, özel hayat kapsamına giren kişisel bir veri veya bilgi olup, bundan dolayı, kendisine tanınan korumadan yararlanır.”. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu kararında kişinin ikâmetgahının o kişiyi tanımlayabilen bir bilgi olduğunu dolayısıyla kişisel verisi olduğunu ifade etmiştir. Kararın alındığı yılda henüz Türkiye’de KVKK ihdas edilmemiştir. Mahkeme ise davacı kişinin açık adresinin paylaşılması ile o adreste oturan kişinin tespit edilebileceğini ifade etmiştir. KVKK’nun kişiyi tanımlayabilen her türlü bilgi ifadesi de mahkemenin vardığı nokta ile aynı gözükmektedir.

⁷ Yazarlar belirli olabilmeyi, başka kişilerden ayrıştırılabilmek olarak tanımlamaktadır. Bkz. Yılmaz, Çavuşoğlu, s. 40.

⁸ Doğan, s. 57; Sevgi Erarslan, *Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller*, 2. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2020, s. 21; Dülger, s. 177; Turan, s. 79; Kişisel Verileri Koruma Kurumu, “100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu”, s. 19.; Özel nitelikli kişisel verilerin sınırlı sayıda olmadığı görüşü için bkz. Yılmaz, Çavuşoğlu, s. 41; Özge Evcı Eralp, “*İşyerinde Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesinde Sır Saklama Yükümlülüğünün Kapsamı*”, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* 5 (2), s. 29, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3552126> (erişim: 01.02.2024); Özel nitelikli veriler her ne kadar sınırlı sayıda sayılmış olsa

kullanılabilecek ilgili kişinin en mahrem alanıyla ilgili⁹, bilindiği takdirde ilgili kişinin ayrımcılığa uğrama tehlikesi altında olduğu bilgiler olarak nitelendirilebilir¹⁰. Bu sebeple özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi açık rıza ile olabilmektedir. Açık rıza olmayan durumlarda ise sağlık ve cinsel hayatla ilgili kişisel veriler kamu sağlığı, tıbbi teşhis, tedavi gibi amaçlarla sır saklama yükümlülüğü altında olan yetkili kişiler¹¹ tarafından işlenebilmektedir¹². Diğer özel nitelikli veriler ise kanunlarda bir düzenleme yoksa işlenemeyecektir¹³. Fakat 12 Mart 2024 yılında Resmî Gazete’de¹⁴ yayınlanarak KVKK’nın 6. maddesinin 2. fıkrasında düzenlemeyle bir değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişiklikle beraber özel nitelikli kişisel verilerinde işlenebileceği koşullar sekiz alt maddede sayılmaktadır. 01 Haziran 2024 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenleme sonrasında artık özel nitelikli veriler Kanun’un öngördüğü koşullar altında açık rıza olmasa dahi işlenebilecektir. Sonuç olarak, kişi hakkındaki bilgi ister özel nitelikli olmayan kişisel veri ister özel nitelikli kişisel veri olsun, eğer mevcut bilgiyle belli bir kişiyi belirleyebiliyorsak bu bilgi ilgili kişinin kişisel verisi olmaktadır.

B. Özel Nitelikli Olmayan Kişisel Veri

KVKK kapsamında tahdidi şekilde sayılan özel nitelikli kişisel veriler dışındaki bütün kişisel veriler özel nitelikli olmayan kişisel verilerdir¹⁵. Diğer bir anlatımla bir kişisel veriye özel nitelikli kişisel veridir denilemiyorsa özel nitelikli olmayan kişisel veri vardır¹⁶.

da başka kişisel veriler kullanılarak ta özel nitelikli verilere ulaşılabilecek olması sebebiyle özel nitelikli verilerin daha kapsamlı ele alınması gerektiği ve aslında adının özel nitelikte koruma gerektiren kişisel veri olması gerektiği ile ilgili görüş için bkz. Serdar Çelikel, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Kapsamında Veri Sorumlusu Ve Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022, s. 73; Özel nitelikli veri kavramını hassas veri olarak isimlendiren görüş için bkz. Toprak, s. 30.

⁹ “(33)Veri öznesi açık şekilde rıza göstermezse, temel özgürlükleri veya kişisel mahremiyeti ihlal eden yapıdaki veriler işlenmemelidir; ancak, temel özgürlüklerin yerine getirilmesine izin verecek amaçlar için, bazı derneklerin veya vakıfların meşru faaliyetleri esnasında veya mesleki gizlilik hakkındaki yasal bir yükümlülüğe tabi kişiler tarafından bu verilerin sağlık amaçları için kullanılması durumunda; bu yasaklamaya uymama durumu açıkça belirtilmelidir”, <https://kisiselveri.com/9546ec-turkce> (erişim: 01.05.2024).

¹⁰ Erarslan, s. 25.

¹¹ Sır saklama yükümlülüğü ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Eralp, s. 32.

¹² Sağlık verilerinin işlenme şartları ile ilgili açıklamalar için bkz. Eralp, s. 29.

¹³ Doğan, s. 61; Özel nitelikli verilerin hangi koşullarda işlenebileceği ile ilgili oluşturulmuş şema için bkz. Yılmaz, Çavuşoğlu, s. 94; Turan, s. 80; Toprak, s. 42.

¹⁴ 33. madde bkz. Resmî Gazete Tarihi: 02.03.2024, Sayı: 32487. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/03/20240312-1.htm> (erişim: 14.05.2024)

¹⁵ Erarslan, s. 27.

¹⁶ Çelikel, s. 77.

II. KİŞİSEL VERİNİN İŞLENMESİ

Kişisel verilerin işlenmesi KVKK'nin üçüncü maddesinde;

“Kişisel verilerin işlenmesi: Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi...”

şeklinde tanımlanmaktadır¹⁷. Hükmün lafzına göre otomatik olarak işleme direkt olarak kişisel verilerin işlenmesi sayılmaktadır. Bununla beraber otomatik olmayan yollarla işlemede kişisel veriler bir veri kayıt sistemine işleniyorsa KVKK kapsamındadır¹⁸. Otomatik işleme kavramı kişisel verinin insan müdahalesi ile işlenip işlenmediğini nitelemektedir. Eğer herhangi bir yazılım kullanmadan insan müdahalesi ile manuel şekilde kişisel veri işleniyorsa bu otomatik olmayan işleme olacaktır. Bir bilişim sistemi kullanılarak kişisel veri insan müdahalesi olmadan ya da en az müdahaleyle işleniyorsa bu işleme otomatik işleme kavramını karşılayacaktır¹⁹. Otomatik olmayan işlemlerde ise bir veri kayıt sisteminin parçası değilse yine Kanun kapsamında olmayacaktır. Gözden kaçırılmamalıdır ki kişisel verilerin işlenmesi için yöntemler tahdidi bir şekilde sayılmamış kapsamı geniş tutulmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla hükmü karşılayabilen koşullar veri işleme olarak sayılabilecektir.

Anayasa'nın 20. maddesinin üçüncü fıkrasında kavram *“Herkes kendisiyle ilgili kişisel verilerinin korunmasını isteyebilir.”* şeklinde ifade edilerek kişinin

¹⁷ Turan, s. 76.

¹⁸ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, “6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Doğru Bilinen Yanlıklar”, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6722/6698-Sayili-Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Hakinda-Dogru-Bilinen-Yanlislar> (erişim: 05.02.2024).

¹⁹ Dülger, s. 183; “Kanunda, otomatik işlemenin ne olduğu tanımlanmamıştır. Bununla birlikte, gerekçede, Kanun'un kapsamı açıklanırken, “Günümüzde bu veriler, gerek özel sektör ve gerekse kamu sektörü tarafından bilişim sistemleri üzerinden otomatik yollarla sıkça kullanılmaktadır.” denilerek dolaylı yoldan otomatik işlemenin, bilişim sistemleri üzerinden gerçekleştirilen faaliyetler olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda, tamamen veya kısmen otomatik olan işleme; insan müdahalesi ya da yardımı konusundaki ihtiyacın asgari seviyeye indirilerek verilerin kaydı, bu verilere mantıksal veya aritmetik işlemlerin uygulanması, verilerin değiştirilmesi, silinmesi, geri elde edilmesi veya aktarılması gibi işlemlerin otomatik veya kısmen otomatik yöntemlerle gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir.

Başka bir ifade ile, otomatik olarak veri işlenmesi; bilgisayar, telefon, saat vb. işlemci sahibi cihazlar tarafından yerine getirilen, yazılım veya donanım özellikleri aracılığıyla önceden hazırlanan algoritmalar kapsamında insan müdahalesi olmadan kendiliğinden gerçekleşen işleme faaliyetidir.” Bkz. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, “100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu”, s. 22.

kişisel verisine anayasal bir koruma verilmiştir. Dolayısıyla kişisel veri gelişigüzel işlenebilecek bir bilgi değildir. Kişisel veriler işlenirken mümkün olduğunca az kişisel veri kullanılmalıdır. Örneğin KVKKu verdiği bir kararında veri sorumlusunun ölçülülük ilkesine aykırı davranarak gerekli olmayan TC kimlik numarası işlenmesini ihlal olarak görmüştür²⁰. KVKK'nin 5. maddesi gereği bir kişisel verinin işlenmesi kural olarak açık rıza verilmesine bağlıdır. Açık rıza kavramı aynı Kanun'un 3. maddesinde açıklanmış ve üç unsur temeline dayandırılmıştır. Bu unsurlar açık rızanın belirli bir konuya ilişkin olması, bilgilendirmeye dayanması ve özgür irade ile alınmasıdır²¹. KVKKu 2020 tarihli Amazon Turkey kararında²² açık rızayı "Kanun çerçevesinde açık rıza, kişinin sahip olduğu verinin işlenmesine, kendi isteği ile ya da karşı taraftan gelen istek üzerine, onay vermesi anlamını taşımaktadır. Açık rıza, ilgili kişinin, işlenmesine izin verdiği verinin sınırlarını, kapsamını ve süresini de belirlemesini sağlayacaktır." şeklinde tanımlayarak açık rızanın özgür iradeye dayanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu unsurlar Anayasa'nın 20/3 maddesi ile de uyumlu gözükmektedir. Ayrıca her ne kadar kişisel verilerin işlenmesinde bir meşru menfaat olduğu kabul edilmiş olsa dahi veri sorumlusu veri minimizasyonu çerçevesinde belli bir amaç doğrultusunda ve bu amaca ulaşmak için yeterli miktarda kişisel veri işlemelidir. Örneğin iş başvurularında işe alım yapılacak pozisyonla ilgili kişisel veriler toplanmalı bunu da alalım lazım olur düşüncesiyle ölçsüz bir şekilde kişisel veri işlenmemelidir²³.

Açık rızanın alınması kural olmakla beraber KVKK'nin 5. maddesinin 2. fıkrasında açık rıza alınmadan kişisel verilerin işlenebilmesinin istisnaları sayılmaktadır. Açık rıza alınmadan kişisel veri işlemesi yapılabilecek haller yedi alt fıkrada 5/2 maddesinde sıralanmaktadır²⁴. Daha hassas nitelikte olan özel nitelikli verilerin korunması ise mutlak bir koruma değildir. Anayasa'nın 13. maddesi gereği sınırlanabileceği kabul edilmektedir²⁵. Özel nitelikli veriler Kanun değişikliğinden evvel Kanun'da verilen istisnalar dışında açık rıza olmadan işlenemiyordu. Fakat değişikliklerle beraber özel nitelikli kişisel

²⁰ KVKKu, KT. 17.08.2023, K. 2023/1430, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7782/2023-1430> (erişim: 12.04.2024).

²¹ Uyarer, s. 111.

²² KVKKu, KT. 27.02.2020, K. 2020/173, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6739/2020-173> (erişim: 12.04.2024).

²³ Dülger, s. 286.

²⁴ Açık rıza hükmü dışında işleme koşulları ile ilgili şema için bkz. Turan, s. 76.

²⁵ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*, s. 13, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5238/Ozel-Nitelikli-Kisisel-Verilerin-Islenme-Sartlari> (erişim: 15.03.2024).

verilerin işlenebileceği istisnalar artırılarak Kanun'un öngördüğü koşullar sekiz alt maddede sayılmaktadır. Makalenin konusu 5/2-f fıkrası olan veri sorumlusunun meşru menfaati ile ilgili olduğu için bu fıkra üzerinden ilerlenecek diğerlerine değinilmeyecektir. Diğer yandan özel nitelikli verilerde yapılan değişikliklerle beraber Kanun'un 6. maddesinin 2. fıkrasının f bendi gereği dolaylı da olsa işverenin menfaati olduğu kabul edilebilecektir. İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu (İSGK) anlamında iş kazasında işverenin kusuru gündeme gelmektedir²⁶. Bu kusur ise iş güvenliği ile ilgili gerekli önlemleri alıp almadığı noktasında toplanmaktadır. Dolayısıyla işverenin burada hukuki ve cezai sorumluluğa düşmemesi adına menfaati bulunmaktadır. Bu durumda meşru menfaat için özel nitelikli kişisel veri işlenebilir denilebilir. Her ne kadar 5/2-f fıkrasındaki gibi direkt kavram zikredilmemiş olsa dahi 6/2-f fıkrasında da İSGK uyarınca veri sorumlusunun kendisini korumak adına menfaati olduğu çıkarımı yapılabilmektedir.

III. VERİ SORUMLUSU

Veri sorumlusu KVKK'nin 3. maddesinde "*Veri sorumlusu: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi*" şeklinde

²⁶ Yargıtay 10. HD, KT. 29.03.2005, E. 2005/400, K. 2005/3302: İşveren tarafından yapılan anlaşma gereğince, P... Tekstil AŞ işçilerinin işyerine getirilip götürülmesi işini üstlenen SS 52 numaralı K.....S.....Motorlu Taşıyıcılar Koop. Üyesi olup olay günü kendisine ait araçla servis hizmeti vermekte olan İlhami yönetimindeki aracın, sollama sırasında önünde giden Başar yönetimindeki araca çarpmasıyla gerçekleşen trafik iş kazası sonucu sürekli işgöremezlik durumuna giren sigortalıya bağlanan peşin değerli gelirler ile yapılan harcama ve ödemelerin tazminine yönelik davanın yargılması sürecinde düzenlenerek hükme dayanak kılınan kusur tespitine ilişkin raporda, kazanın gerçekleşmesinde İlhami'nin % 75, Başar'ın ise % 25 oranındaki kusurlu davranışlarıyla etkiye bulunduğu, işverenin ise kusursuz olduğu tespitine yer verilmiş, mahkemece işverenin de tazminle sorumluluğuna hükmedilmiştir.

İş kazası sonucu sürekli işgöremezlik durumuna giren sigortalıya, Kurum tarafından bağlanan gelirler ile yapılan harcama ve ödemelerin rücu tazminine yönelik davada İşverenin sorumluluğunun hukuksal dayanağı, 506 sayılı Yasanın 26/1. maddesi olup, "İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya işçilerin sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi veyahut suç sayılabilir bir hareketi sonucu olmuşsa,..." tazminle sorumluluğa olanak veren yasal düzenleme, kusura dayalı sorumluluk halini düzenlemektedir. Sigortalı veya hak sahiplerince işveren aleyhine açılan davalarda, iş kazasının gerçekleşmesinde işçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına aykırı kusurlu davranışı tespit edilmediği halde, tehlike sorumluluğu ilkesinden hareketle işverenin tazminle sorumlu kılınmış olmasının, 506 sayılı Yasanın 26. maddesine dayalı dava yönünden tazmin yükümlülüğü doğuran kesin hüküm olarak kabulüne olanak yoktur.

Sigortalı tarafından açılan tazminat davası ve eldeki davanın yargılması sürecinde yapılan incelemeler sonucu düzenlenen raporlarda işverene yüklenebilecek kusur bulunmadığı sonucuna varılmış olmasına karşın, kusursuz işveren hakkındaki davanın reddi gereğinin gözetilmemiş olması (erişim: 15.03.2024).

ifade edilmektedir. Bu hükümde dikkat çekici olan konu veri sorumlusunun gerçek kişi olabileceği gibi tüzel bir kişi de olabileceğidir. Dolayısıyla gerçek bir kişinin kişisel verisi için hem gerçek bir kişi hem de tüzel bir kişi veri sorumlusu olabilir²⁷. Veri sorumlusu işlenecek kişisel verilerle ilgili her türlü işleme karar verme yetki ve sorumluluğunda olan kişidir²⁸. Veri sorumlusunu uygulamada tespit etmek için Kişisel Verileri Koruma Kurumu belli ölçütler²⁹ geliştirmiştir. Bu ölçütler:

- *Kişisel verilerin toplanması ve toplama yöntemi,*
- *Toplanacak kişisel veri türleri,*
- *Toplanan verilerin hangi amaçlarla kullanılacağı,*
- *Hangi bireylerin kişisel verilerinin toplanacağı*
- *Toplanan verilerin paylaşılıp paylaşılmayacağı, paylaşılacaksa kiminle paylaşılacağı*
- *Verilerin ne kadar süreyle saklanacağıdır.*

Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise veri sorumlusu ile veri işleyen kavramlarının farklı kavramlar olduğudur. Kanun'da "Veri işleyen: Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişiyi" şeklinde ifade edilen veri işleyen daha çok teknik konularla ilgilenmekte iken veri sorumlusu kişisel veri işleme faaliyetinin sorumluluğunu almakta ve karar veren merci konumunda bulunmaktadır³⁰. Örneğin, veri sorumlusu bir şirketin kendi tüzel kişiliği iken veri işleyen kişisel verileri sisteme geçiren kişi olacaktır. Çünkü veri işleyen kendisine verilen talimata göre işin teknik kısmını yerine getirirken kişisel verilerin ne şekilde ve ne amaçla işleneceğine veri sorumlusu olan şirketin tüzel kişiliği karar vermektedir. Sonuç olarak, kişisel veri işlenmesinde menfaati olan kişi veri sorumlusu olacaktır. Bir şeyin nimetinden faydalanan kişi, o şeyin külfetine de katlanmalıdır. Dolayısıyla hukuki, cezai ve idari sorumluluk veri sorumlusunun uhdesinde olacaktır.

²⁷ Uyarer, s. 118.

²⁸ Dülger, s. 189; Çelikel, s. 79; Ali Demirbaş, *Kişisel Verileri Koruma Hukukunda Veri Sorumlusu Ve Yükümlülükleri*, 1. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2023, s. 17.

²⁹ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Veri Sorumlusu Ve Veri İşleyen Rehberi", s. 2. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4195/Veri-Sorumlusu-ve-Veri-Isleyen> (erişim: 15.05.2024).

³⁰ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Veri Sorumlusu Ve Veri İşleyen Rehberi", s. 3; Çelikel, s. 84; Demirbaş, s. 45.

IV. VERİ SORUMLUSUNUN MEŞRU MENFAATI

Türkiye’de uygulamada olan 6698 sayılı Kanun’un 5. maddesinin 1. fıkrasında kural olarak kişisel verilerin ilgilinin açık rızası ile işlenebileceği belirtilmektedir. Bununla beraber aynı maddenin 2. fıkrasında açık rıza olmasa dahi kişisel verinin işlenebileceği haller yedi alt madde ile belirlenmektedir. Meşru menfaat araştırmalarına başlamadan önce kişisel verilerin işlenmesi için KVKK’nın 4. maddesi kapsamında düzenlenen temel ilkelere uyulması gerekmektedir³¹. Aksi takdirde meşru menfaat araştırmasına girmenin bir anlamı kalmayacaktır. 5/2-f maddesinin belirlenmesi en güç kavramı meşru menfaat kavramı olmaktadır³². Türkiye’de yürürlükte olan Kanuna da temel olan Veri Koruma Direktifinde (“VKD”) kişisel verilerin meşru amaçlarla işlenebilmesi için özellikle bir kavramın yorumlanması gerektiği üzerinde durulmaktadır. VKD’nin 7/f maddesindeki veri sorumlusunun veya üçüncü tarafların meşru menfaati kriteri yorumlanıp tespit edilmesi gereken kavramlardır. Meşru menfaat kriteri veri sorumlusunun kişisel veri işleyebilmesinin yolunu kolaylaştıran bir olgudur³³. Bununla beraber VKD’nin devamı niteliğindeki GVKT’nin 6/1-f maddesinde de yer alan meşru menfaat kavramı Çalışma Grubunun (“29 WP”) 217 sayılı görüşünde daha detaylı bir şekilde açıklanmaktadır³⁴. 29 WP bu görüşünde kapsamlı olmasa da meşru menfaatin en yaygın kullanım alanlarını şöyle sıralamaktadır:

- *Medya ve sanat da dahil olmak üzere ifade veya bilgi edinme özgürlüğünün kullanılması*
- *Geleneksel veya diğer pazarlama ya da reklam biçimleri*
- *Siyasi kampanyalar veya hayır amaçlı olanlar da dahil olmak üzere istenmeyen mesajlar*
- *Borç tahsilatı da dahil olmak üzere hukuki taleplerin mahkeme dışı prosedürlerle icrası*

³¹ Turan, s. 71.

³² Uyarer, s. 134; Yılmaz, Çavuşoğlu, s. 92.

³³ Paolo Balboni, Daniel Cooper, Rosario Imperiali, Milda Macenaite, “Legitimate Interest Of The Data Controller New Data Protection Paradigm: Legitimacy Grounded On Appropriate Protection”, European Privacy Association (2013), s. 4.

³⁴ Article 29 Data Protection Working Party, Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf (erişim: 25.11.2023).

• Dolandırıcılığın, hizmetlerin kötüye kullanılmasının veya kara para aklamanın önlenmesi

- Güvenlik amaçlı işinin gözetlenmesi
- İhbar planları
- Fiziksel güvenlik, IT ve ağ güvenliği
- Tarihi, bilimsel veya istatistik amaçlı işleme
- Araştırma amaçlı işleme (pazarlama araştırmaları dahil).

Her ne kadar Çalışma Grubu bunları sıralamış olsa da menfaatin saymakla tüketilemeyecek bir kavram olduğunu da kabul etmektedir. Dolayısıyla kişisel verilerin, meşru menfaat gereği işlenebileceğini ifade eden VKD ve GVKT hükümleri bu konuda veri sorumlusuna esneklik sağlamaktadır³⁵. Bu esneklik sınırsız bir kişisel veri işleme imkanı sunmamaktadır. Yine çalışma grubunun ifadesiyle; uygun bir meşru menfaatin yasaya uygun, kişinin temel hakları ile yeterli ve uygun bir dengede, gerçek ve halihazırda mevcut olması gerekmektedir. Dolayısıyla veri sorumlusu kendi çıkarları ile ilgilinin hak ve çıkarları arasında denge kurarken terazinin hassasiyetini yüksek duyarlılıkta tutmakla sorumludur³⁶. Tüm bunlarla beraber meşru menfaat kavramının ne olduğunu belirlemek önemli olsa da nasıl belirleneceği konusunda Kanun'da net bir kıstas bulunmamaktadır. Örneğin; kendini ve işletmesini korumak, işçisini ödüllendirmek veya işletmesine olumlu katkılar sağlamak vb. gibi çıkarlar veri sorumlusunun menfaatini oluşturmaktadır. Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun yayınladığı rehber³⁷ göre veri sorumlusu meşru menfaatini gerçekleştirirken ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermeme sorumluluğu altındadır. Söz konusu Kurum rehberine göre şirket sahibi çalışanlarının terfileri, maaş zamları, sosyal hakları gibi çalışanın menfaatinin daha ağır bastığı konularda ya da şirketinin yapılandırılması sürecindeki görev ve rol dağılımında meşru menfaate sahiptir. Yine Kurum'un

³⁵ Balboni, Cooper, Rosario, Milda, s. 4.

³⁶ Lin Kyi Ammanaghata Shivakumar, Cristiana Santos, Franziska Roesner, Frederike Zufall, Asia J. Biaga, "Investigating Deceptive Design in GDPR's Legitimate Interest. In Proceedings of the 2023 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (CHI '23), April 23–28, 2023, Hamburg, Germany. 2023, ACM, s. 3, <https://dl.acm.org/doi/fullHtml/10.1145/3544548.3580637> (erişim: 25.01.2024); Toprak, s. 103.

³⁷ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi*, s. 77., <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/0517c528-a43d-49f5-b1eb-33dc666cb938.pdf> (erişim: 15.04.2024).

yayınladığı başka bir rehberde³⁸ bir işverenin nükleer santralde çalışan işçilerin iş güvenliğini sağlamak için kişisel verileri işlemesini de meşru menfaat olarak kabul etmektedir. Bununla beraber sadece ticari çıkar içeren bir menfaat meşru menfaat sayılmayacaktır. Bu görüşün Google Spain SL, Google Inc. ve Agencia Española de Protección de Datos, Mario Costeja Gonzál davasında ABAD'ın "*Bunun yalnızca böyle bir motorun operatörünün söz konusu işlemedeki ekonomik çıkarıyla haklı gösterilemeyeceği açıktır.*" ifadesiyle desteklendiği açık olarak görülmektedir. Herkes kendi menfaatini korurken hukuk dairesi içinde kalmak zorundadır. Veri sorumlusu meşru menfaatine ulaşmak için sınırsız yetkilere sahip değilken yeri geldiğinde ilgilinin haklarından daha önemli bir menfaati için bu yetkisini kullanabilmektedir. Bununla beraber ilgili kişinin daha fazla işleme yapılmamasını beklemesi durumunda; ilgili kişinin hakları, veri sorumlusunun haklarını engelleyebilmektedir. Meşru menfaat kavramı her somut olay özelinde ayrı ayrı ve dikkatlice incelenmelidir.

A. Denge Testi

Denge testi, KVKK'nin 5/2-f maddesinde belirttiği veri sorumlusunun meşru menfaati ile ilgilinin temel hak ve özgürlüklerinin kıyaslandığı bir ölçme aracıdır. Bu ölçme aracını kullanmak için tarafların çıkarları objektif bir şekilde tespit edilmelidir ki dengeleme sonucunda hangi tarafın ağır bastığı gerçekçi bir şekilde tespit edilebilsin. Diğer bir ifadeyle objektifliği bozmamak ve yarışan hakların özüne zarar vermemek adına denge testi yapılmadan önce terazinin kefelerine nelerin konulacağı tespit edilmelidir. Yarışan ve çatışan haklardan biri olan veri sorumlusunun meşru menfaati kavramı ise çoğu zaman subjektif kalabilmektedir. En nihayetinde meşru menfaat kavramı tanımlanmadan ve objektif olarak belirlenmeden yapılacak ölçümler hatalı çıkabilecektir.

ABAD meşru menfaat kavramının tanımlanmasına kararlarıyla destek olmaktadır. Örneğin; kişisel verilerin işlenmesi ile ilgili mahkemenin önüne gelen 2011 tarihli dosyanın yargılamasında 38. paragrafta kişisel verilerin meşru menfaat kapsamında işlenebilmesi için iki koşulun bir arada sağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu koşullar meşru menfaatlerin amaçları doğrultusunda gerekli olması ve ilgili kişinin temel hak ve

³⁸ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Örneklerle Kişisel Verilerin Korunması*, s. 18, <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/a23bfe08-9b3a-4c2f-8a97-a259dcc0e667.PDF> (erişim: 15.04.2024).

özgürlüklerinin önüne geçmemesidir³⁹. Mahkeme 2016 tarihli bir diğer kararının 56. paragrafında ise aynı koşullara tekrar değinmiş 57. paragrafında ise devletlerin kişisel verilerin işlenmesi için mevcut altı ilkedeki birinin kapsamını değiştirecek nitelikte ek gereklilikler getirmesinin yasak olduğunu belirtmiştir. Yani mahkeme meşru menfaat kavramının genişletilmesinin önüne geçmek istemektedir. Bu anlayış KVKK'nın 5/2-f fıkrasındaki zorunlu ifadesine de uygun düşmektedir⁴⁰. 2017 yılında ise yapılan Satiksme yargılamasında temelde 2 aşamalı testteki mantık değişmemekle birlikte mahkeme 3 aşamalı testi kabul ettiğini 28. paragrafındaki ifadelerle belirtmiştir. Bu aşamalardan ilki mahkemenin önceki kararlarıyla aynı olarak veri sorumlusunun mevcut ve meşru bir menfaatinin bulunmasıdır. İkinci aşama olarak mahkeme kişisel verilerin güdülen meşru menfaatler doğrultusunda işlenmesi gerekliliğini göz önüne almaktadır. Son aşama ise ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasıdır. Görüldüğü üzere buradaki farklılık aslında sadece bir ayrıntıyı netleştirmekten ibarettir. Önceki kararlarında da meşru menfaatin varlığı ve temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilmemesi aranmaktaydı. Bu kararda ise mevcut meşru menfaatin kullanılmasının gerekli olup olmadığının araştırılması gerekliliği eklenmiştir⁴¹. 2019 yılında görülen Fashion ID vs Facebook Ireland davasında da mahkeme Satiksme Kararına atıfta bulunarak 3 aşamalı testi yerleşik hale getirmiştir⁴².

Menfaat kavramının hakkın özüne zarar vermemek için dar yorumlanması gerektiği hem mahkeme kararları hem de doktrin tarafından kabul edilmektedir⁴³. Meşru menfaat kavramının yorumunun belirsiz olduğu ile ilgili tartışmalı durum sebebiyle meşru menfaat kavramı iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesi'nin ("AYM") önüne dahi getirilmiştir⁴⁴. Ancak kavram mahkeme tarafından hükmün gerekçesi⁴⁵ temel alınarak yorumlanmıştır.

³⁹ ABAD, Avrupa Birliği Adalet Divanının 24 Kasım 2011 tarihli C-468/10 and 469/10 sayılı ASNEF V Administración del Estado Kararı, Kasım 2011.

⁴⁰ ABAD, Avrupa Birliği Adalet Divanının 19 Ekim 2016 tarihli C-582/14 sayılı Breyer v Bundesrepublik Deutschland Kararı, Ekim 2016.

⁴¹ ABAD, Avrupa Birliği Adalet Divanının 4 Mayıs 2017 tarihli C-13/16 sayılı Rigas satiksme Kararı, Mayıs 2017.

⁴² ABAD, Avrupa Birliği Adalet Divanının 29 Temmuz 2019 tarihli C-40/17 sayılı Fashion ID v Facebook Ireland Kararı, Temmuz 2019.

⁴³ Küzeci, s. 349; Dülger, s. 415.

⁴⁴ AYM, KT. 28.9.2017, E. 2016/125, K. 2017/143, <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2017-143-nrm.pdf> (erişim: 25.02.2024).

⁴⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. TBMM Adalet Komisyonu, 12.02.2016 Tarihli 1/541 Esas sayılı Kanun metni gerekçesi. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf> (erişim: 20.12.2023).

Temel ilkelere uyulması ve veri sorumlusu ile ilgili kişinin menfaat dengesi göz önünde bulundurulması koşuluyla meşru menfaatin belirsiz olduğu söylenemeyeceği belirtilmiş ve iptal talebi reddedilmiştir. AYM'nin gerekçeyi temel alan mantığıyla veri sorumlusunun menfaati sadece işveren ile işçi ilişkileri arasında bir kavram olacağı için menfaati sadece işveren ile ilişkilendirmiştir. Fakat veri sorumlusu örneğin öğrencilerin fotoğrafını tutan bir okul da olabilmektedir⁴⁶. Terazinin hassasiyetinin iyi ayarlanması gerektiğine dair beklentiler meşru menfaat kavramının uygulamada çok geniş yorumlanabilmesi sebebiyle doğru gözükmemektedir. Kanun'un 5. maddesinde belirtilen hukuka uygunluk sebeplerinden birine uymaz ise f fıkrasının kapsamına alınmaya çalışılmaktadır⁴⁷. KVKK'nin amaçlarından biri kişisel veriyi işleyebilmek için yol göstermek değil kişisel veriyi hukuki çerçevede nasıl işleyebileceğimizi göstermektir. Bir yol bulunup kişisel veri işlenecek diye bir gereklilik bulunmamaktadır. Başka bir ifadeyle diğer kişisel veri işleme şartları yoksa 5/2-f hükmünün son çare olarak görülmemesi gerekmektedir⁴⁸. Meşru menfaat kavramı konusunda dikkatli olunmalı ve kavramın geniş yorumlanmasının hakkın özüne zarar verebileceği unutulmamalıdır⁴⁹.

B. KVKK, VKD ve GVKT Ekseninde Denge Testi

Türk hukukunda Kurul tarafından 6698 sayılı KVKK'nın 5/2-f fıkrasının lafzından belli ölçütler çıkarılarak varılan sonuçlar ile denge sağlanmaya çalışılmaktadır. Kanun'da geçen "zorunluluk" ifadesi dikkate alındığında uygulama alanının sınırlandığı düşünülebilir⁵⁰. Fakat kişisel verinin şahsiliği ile kişisel veri işlemenin mecburiyeti arasında dolanılırken bazen hak ihlalleri olabilmektedir. Hak ihlallerinin engellenmesi için her somut olayda Kanun'un izin verdiği ölçülerde inceleme yapılması gerekmektedir⁵¹. Bununla beraber meşru menfaat kavramı uygulamada geniş yorumlanabilmektedir. Bu olumsuz durumun önüne geçebilmek özellikle de

⁴⁶ KVKKu, KT. 09.06.2021, K. 2021/572, (çevrimiçi) <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7118/2021-572> (erişim: 12.01.2024).

⁴⁷ Yasin Üstün, Ayşe Nida Günel, "İş İlişkilerinde Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak "Meşru Menfaat", Kişisel Verileri Koruma Dergisi, 4/2, (2022): s. 9, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kvkd/issue/74294/1118069> (erişim: 25.11.2023).

⁴⁸ Umut Emre Yağlıdere, *KVKK Kapsamında Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme*, 1. Baskı, İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2022, s. 160.

⁴⁹ Yağlıdere, s. 161; İşçinin kişisel verileri işlenirken, işverenin işçinin temel hak ve özgürlüklerine dikkat etmesi gerektiği ile ilgili görüş için bkz. Toprak, s. 104.

⁵⁰ Mesut Serdar Çekin, *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, 3. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2020, s. 112.

⁵¹ Doğan, s. 125.

tartışmalı bir kavram olan meşru menfaatin belirsizliğini bertaraf edebilmek için Kurul'un 25.03.2019 tarihinde verdiği kararındaki kriterlerin her somut olay özelinde dikkatlice uygulanması tartışmaları azaltabilecektir. Bu kriterler kararda ayrıntılı şekilde sayılmaktadır⁵². Kararda verilen kriterler gözardı edilmeden doktrinde Kanun'un hükmünü uygulayabilmek için ABAD'ın ilk kararlarında kabul ettiğine benzer iki aşamalı bir test uygulanması kabul görmektedir⁵³. Kurul da 23.12.2021 tarihinde verdiği bir ilke kararla bu yöntemi benimsemektedir⁵⁴. Bu 2 aşamalı testin ilk aşamasında bir meşru menfaat bulunması ön koşul olarak belirlenmektedir. Meşru menfaatin şimdi mevcut olması, gelecekte sahip olunacak veya beklenen bir meşru menfaat olmaması gerekmektedir⁵⁵. Akabinde meşru menfaat ile temel hak ve özgürlükler arasında denge testi uygulanmalıdır⁵⁶. Diğer bir ifadeyle önce veri sorumlusunun meşru menfaati tespit edilmekte daha sonra meşru menfaatin ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar verip vermediğine bakılmaktadır⁵⁷. Bununla beraber KVKK'nin amacı ve ruhuna uygun olarak meşru menfaati temel alan kişisel veri işlemlerinde öncelikle genel ilkelerin incelenmesi gerekmektedir⁵⁸. Çünkü genel ilkeleri sağlayamayan bir kişisel

⁵² KVKKu, "Veri sorumlusunun kanuni yükümlülüğünü yerine getirmek için işlediği kişisel verileri meşru menfaat çerçevesinde kullanma talebiyle Kuruma yapmış olduğu başvuru" hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 25/03/2019 tarihli ve 2019/78 sayılı Karar Özeti, Haziran 2019: "(...)Kişisel verilerin işlenmesi sonucunda elde edilecek menfaat ile ilgili kişinin temel hak ve hürriyetlerinin yarışabilir düzeyde olması, söz konusu menfaate ulaşılabilmesi bakımından kişisel veri işlenmesinin zorunluluk arz etmesi, meşru menfaatin halihazırda mevcut, belirli ve açık olması, ilgili kişinin temel hak ve hürriyetleri ile yarışabilir nitelikte olan meşru menfaatin elde edilmesi halinde bir yarar sağlanacak olması ve kişisel veri işlenmeksizin başkaca bir yol ve yöntemle bu yararın ortaya çıkmasının mümkün olmaması, meşru menfaat belirlenirken söz konusu yararın çok sayıda kişiyi etkilemesi, yalnızca kâr elde edilmesi ya da ekonomik yararın sağlanması amacına yönelik olmaması, iş süreçlerini ya da bir işleyişi kolaylaştırması (örneğin bir birim ya da az sayıda personel nezdinde değil, kurumsal olarak geneli etkileyecek şekilde) gibi şeffaf ve hesap verilebilir nitelikleri haiz kriterlerin esas alınması, bu açıdan ilgili kişinin başta kişisel verilerinin korunması olmak üzere temel hak ve hürriyetlerinin zarar görmesini engellemek amacıyla öngörülebilir, açık ve yakın her türlü tehlikeden uzak tutulması, kişisel verilerin bir veri kayıt sisteminde amaçla sınırlı olarak hukuka uygun işleyişinin temini ile zarar ve ihlalleri engellemek için her türlü teknik ve idari tedbirin alınması, kişisel verilerin işlenmesinde genel ilkelere uygunluğun sağlanması, bu kapsamda, kişinin temel hak ve hürriyetleri ile veri sorumlusunun meşru menfaatinin karşılaştırılarak denge testinin yapılması (...)" <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5434/2019-78> (erişim: 24.01.2023).

⁵³ Uyarer, s. 134.

⁵⁴ KVKKu, KT. 23.12.2021, K. 2021/1304 bkz. Resmî Gazete Tarihi: 20.01.2022, Sayı: 31725. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/01/20220120-10.pdf> (erişim: 25.11.2023).

⁵⁵ Furkan Güven Taştan, *Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*, 1. Baskı, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017, s. 168; Dülger, s. 412.

⁵⁶ Dülger, s. 414.

⁵⁷ Bahri Öztürk, Elif Altınok Çalışkan, Serkan Seyhan, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Teorik ve Pratik Çalışma Kitabı*, 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022, s. 82.

⁵⁸ Nafiye Yücedağ, "Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri", İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası,

veri işleminde uygun bir meşru menfaat aramak anlamsız olacaktır. Denge tespit edilirken karşımıza üç farklı durum çıkabilmektedir⁵⁹. Bunlardan ilki ilgilinin haklarının ağır basması durumudur. Bu durumda Kanun'un hükmü uygulanamayacaktır. Bir diğer durum mümkün olması pek beklenmese de iki taraf arasında denge olması durumudur ki bunun karşılığı GVKT'de var iken KVKK'deki hüküm bu konuda bir yol göstermemektedir. KVKK'de açık bir hüküm bulunmamasıyla beraber GVKT'deki "*override*"⁶⁰ ifadesi kıstas alınabilir. Son durum ise ilgili kişinin aleyhine olan ve menfaatin ağır bastığı durumdur ki bu durumda hüküm tartışmasız uygulanabilecektir.

Önceki bölümlerde kronolojik olarak incelediğimiz üzere ABAD son tahlilde VKD madde 7/f ile ilgili üç aşamalı bir formül uygulamıştır. Birinci aşama veri sorumlusuna ya da üçüncü kişiye ait meşru bir menfaatin bulunmasıdır. İkinci aşama ilgilinin kişisel verilerinin bu meşru menfaatler doğrultusunda işlenmesi zorunluluğudur. Son aşama ise temel hak ve özgürlüklerin meşru menfaatin önüne geçmemesidir⁶¹. VKD örnek alınarak hazırlanan KVKK'nın denge testini çok benzer yöntemle yaptığı gözden kaçırılmamalıdır. VKD yürürlükteyken ABAD, GVKT bağlamında yapılan üçlü denge testinin temelini oluşturmuştur. Veri sorumlusunun meşru menfaatine dayalı kişisel veri işleme faaliyetinde bulunulabilmesi için GVKT, VKD'den ve KVKK'den çok farklı olmasa da 3 aşamalı bir test öngörmektedir⁶² (ICO⁶³ Rehberi, Veri işleminin yasal temeli: Meşru menfaatler, 2018).

75/2, (2017): s. 784, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/470647> (erişim: 01.03.2024).

⁵⁹ Meşru menfaat ile ilgili kişinin hakları arasındaki denge durumları için bkz. Turan, s. 77.

⁶⁰ GVKT'de hüküm, Article 6(1)(f): "*Processing is necessary for the purposes of the legitimate interests pursued by the controller or by a third party, except where such interests are overridden by the interests or fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection of personal data, in particular where the data subject is a child.*" şeklinde geçmektedir. Override fiili burada ağır basmak manasında kullanılmaktadır. Yani GVKT'de kişinin temel hak ve özgürlükleri karşısında meşru menfaat daha ağır basarsa meşru menfaate gidilebileceği net olarak ifade edilmektedir.

⁶¹ Waltraut Kotschy, "*Article 6. Lawfulness of Processing*", *The EU General Data Protection Regulation: A Commentary*, Ed. by. Christopher Kuner, Lee A. Bygrave, Christopher Docksey, Brüksel ve Oslo, Oxford University Press, 2021, s. 73.

⁶² "*Lawful Basis For Processing: Legitimate Interests*", 2018, s. 3, <https://ico.org.uk/media/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/lawful-basis/legitimate-interests-1-0.pdf> (erişim: 05.02.2024).

⁶³ ICO: **Bilgi Komisyonu Ofisi (Information Commissioner's Office)**, Birleşik Krallık'ta kişisel verilerin korunması ile ilgili koşulları düzenler. Ayrıca tavsiyelerde bulunmakta ve rehberlik hizmetleri de sunmaktadır. İstenilen uygulamaları teşvik edip ve kişisel veri ihlallerini raporlamaktadır. Ek olarak, kişisel veri kullanımıyla ilgili denetimler düzenlemekte, iletilen

Üç aşamalı bu test değerlendirmeyi daha sistematik hale getirmektedir. Kümülatif bir test olmakla beraber belli bir sırayla uygulanması tercih edilmektedir. İlk aşamada çıkar testi (**purpose test**) uygulanmaktadır. Burada çıkarla kastedilen şey ise işlemenin arkasında bir meşru menfaatin varlığının olmasıdır. Daha önce de detaylıca incelediğimiz meşru menfaat kavramı GVKT açısından da araştırılması gereken ilk şey olarak karşımıza çıkmaktadır. Gereklilik testi (**necessity test**) ise birinci aşamada belirlediğimiz çıkar için işlemenin gerekliliğinin değerlendirildiği ikinci aşama olmaktadır. Son aşamada ise denge testi (**balancing test**) kullanılarak meşru menfaat ile ilgilinin menfaatleri tartılmaktadır. Bu testlerin hem aşama aşama hem de hepsi birlikte kümülatif olarak sağlanması gerekmektedir. Sonuç olarak, hem KVKK hem VKD hem de GVKT veri sorumlusunun meşru menfaatinin ilgili kişinin temel hak ve özgürlükleri karşısında dengelenmesi açısından benzer yöntemler uygulamakta ve gün geçtikçe testi daha ayrıntılı hale getirerek geliştirmektedir.

SONUÇ

Kişisel veriler kişiye özel bir kavram olmakla birlikte bazı durumlarda meşru menfaati olan veri sorumlusu tarafından işlenmesi gerekmektedir. Kişisel veriler Kanun'da kişiyi belirlemeye yarayan her türlü bilgi olarak ifade edilmektedir. Dolayısıyla kişiler kendisi ile ilgili olan bu kişisel veriler üzerinde mutlak bir hakka sahiptir. Fakat Kanun'da bazı durumlarda bu hakkın özüne zarar vermeden yarışan haklar ekseninde kişisel veriler işlenebilmektedir. Bu durumlardan birisi de veri sorumlusunun meşru menfaati olarak karşımıza çıkmaktadır. KVKK'de zorunlu olan durumlarda kullanılması gerektiği ifade edilen bu menfaat kavramının çerçevesi tam çizilmediği için esnemeye müsait bulunmaktadır. Avrupa Birliği, kendi direktifleriyle ve ABAD içtihatlarıyla VKD ve GVKT ekseninde meşru menfaat kavramını tanımlamaya çalışmaktadır. Ayrıca KVKKu da VKD ve GVKT'ye uyum sağlayarak KVKK ekseninde kavramı bir çerçeveye oturtmaya çabalamaktadır. Meşru menfaatin gerekli kıldığı her durum benzersizdir ve mevcut bütün çıkarlar göz önüne alınarak bir sonuca ulaşmak gerekmektedir. Bu koşulların hepsi birlikte değerlendirildiğinde, kimsenin hakkının ihlal edilmediği bir sonuca ulaşmak için denge testi uygulanması uygun gözükmemektedir. Olası durumlarda denge testinin uygulanması yarışan haklar arasında bir dengenin kurulabilmesinin yolunu açacaktır. İlgili

şikayetleri inceleyip uygunluğunu takip etmektedir. Gerekli görürse de yaptırımında bulunmaktadır.

kişi ile veri sorumlusunun çıkarları arasında orantılı denge kurulması ile her bir hak sahibini memnun edecek ve ihlale neden olmayacak bir sonuca ulaşabilecektir. Meşru menfaat için halihazırda kapsamlı bir liste olmadığı dikkate alındığında kavram uygulamada geniş bir şekilde kullanılabilir. Olası durumların hepsi kendi içinde özel ve birbirinden farklı olacağı için denge testi hiçbir zaman tam anlamıyla objektif olamayacaktır. Fakat Kanun'un 5/2-f maddesinde ifade ettiği gibi kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, kişinin hakları ile meşru menfaatin yarıştığı bu durumda elimizdeki en kullanışlı ölçme aleti denge testi olarak durmaktadır. Meşru menfaat adına her ne kadar kişisel veriyi işlemek için Kanun'un verdiği kıstaslar sağlanıyorsa da öncesinde genel ilkeler gözardı edilmemelidir. Genel ilkelere uygunluğun kişisel veri işlemenin öncelikli koşulu olduğu unutulmamalıdır. Ayrıca kişisel veri işlemenin gereği yoksa karşı tarafın bu verilerinin kaldırılmasını isteme hakkının gözetilmesi gerekmektedir. Örneğin lastik satan bir şirkette çalışan kişilerin resimlerinin şirketin web sayfasında paylaşılması gerekli bir durum değildir. Kişisel veri işlemenin zorunlu olması bu fıkra kapsamında dikkate alınması gereken bir husus olduğundan öncelikle zorunluluğun saptanması gerekmektedir. Hem VKD'de hem KVKK'de hem de GVKT'de meşru menfaat bir çıkar kıstasına bağlanmaktadır. Veri sorumlusunun denge testini uygularken kişisel veri işlemenin zorunluluğu ve meşru menfaatin çıkarı noktasında yeterli incelemeyi yapması gerekmektedir. Veri sorumlusu denge testinin her bir aşamasının üzerinde titizlikle durmakla yükümlüdür. Veri sorumlusu veri işlemedeki meşru menfaatini tam tespit edememişken, bu menfaatini temel hak ve özgürlüklerle kıyaslama yaparak denge testinin kendi lehinde çıkmasını sağlaması mümkün gözükmemektedir. Kendi içinde ayrı ayrı sağlanması gereken denge testinin her bir aşaması kümülatif olarak ta sağlanmalıdır ki Kanun'un hükmü uygulanabilsin. Sonuç olarak Avrupa Birliği'nin direktifleriyle, ABAD'ın içtihatlarıyla, KVKK'nun da kararlarıyla geliştirdiği kıstaslar titizlikle ve incelikte tartışılarak sonuca varılmalıdır. Ayrıca veri sorumlusunun meşru menfaati, güncel veya yakın gelecekte kendisine fayda sağlamalıdır⁶⁴. Veri sorumlusunun ileride gerçekleşebilecek durumlar için kişisel verileri işleminin menfaatine olduğu söylenebilir fakat bu konuda kişisel veri işlemenin önünü açmak veri sorumlusunun meşru menfaatini haddinden fazla genişletmek anlamına gelebilecektir. Veri

⁶⁴ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, "Kişisel Verilerin İşlenme Şartları", s. 13., <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4190/Kisisel-Verilerin-Islenme-Sartlari> (erişim: 15.12.2023).

sorumlusuna böyle bir yetki vermek ilgili kişinin haklarının ihlal edilebilmesinin yolunu büyük oranda açabilecek bir uygulama olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akkurt, Sinan Sami. “Kişisel Veri Kavramının Hukuki Niteliğine İlişkin Yaklaşımlara Mukayeseli Bir Bakış”. *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, 2/1, (2020): (s. 20-32). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1187007> (erişim: 01.02.2024).
- Article 29 Data Protection Working Party, Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_en.pdf . (erişim: 25.11.2023).
- Aşıkoğlu, Şehriban İpek. *Avrupa Birliği Ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Ve Büyük Veri*, 1. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2018.
- Balboni, Paolo; Cooper, Daniel; Imperiali, Rosario; Macenaite, Milda. “Legitimate Interest Of The Data Controller New Data Protection Paradigm: Legitimacy Grounded On Appropriate Protection”, *International Data Privacy Law*, 3 (2013): (s. 244-261). DOI: <https://doi.org/10.1093/idpl/ipt019>. (erişim: 15.02.2024).
- Çekin, Mesut Serdar. *Avrupa Birliği Hukukuyla Mukayeseli Olarak 6698 Sayılı Kanun Çerçevesinde Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020.
- Çelikel, Serdar. *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Kapsamında Veri Sorumlusu Ve Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri*, 1. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Demirbaş, Ali. *Kişisel Verileri Koruma Hukukunda Veri Sorumlusu Ve Yükümlülükleri*, 1. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2023.
- Doğan, Bayram. *Karşılaştırmalı Hukukta Anayasal Bir Hak Olarak Kişisel Verilerin Korunması Hakkı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Dülger, Murat Volkan. *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*. İstanbul: Hukuk Akademisi, 2020.
- Eralp, Özge Evcı. “İşyerinde Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesinde Sır Saklama Yükümlülüğünün Kapsamı”, *Kişisel Verileri Koruma Dergisi* 5/2, (2023): (s. 28-38), <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3552126> (erişim: 01.02.2024)
- Eraslan, Sevgi. *Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Açık Rızanın Aranmadığı Haller*, 2. Baskı, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, 2020.
- ICO, “Lawful Basis For Processing: Legitimate Interests”, 2018, <https://ico.org.uk/media/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/lawful-basis/legitimate-interests-1-0.pdf>. (E.T. 20.02.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *100 Soruda Kişisel Verilerin Korunması Kanunu*, s. 17., <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/185c2130-8070-4b2b-a91e-1d48322ca352.pdf> (erişim: 15.03.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Hakkında Doğru Bilinen Yanlıklar*. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6722/6698-Sayili-Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Hakkinda-Dogru-Bilinen-Yanlislar>. (erişim: 05.02.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4190/Kisisel-Verilerin-Islenme-Sartlari>. (erişim: 15.01.2024).

- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi*. <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/41784a70-2bac-4e4a-830f-35c628468646.PDF>. (erişim: 11.02.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *Kişisel Verilerin Korunması Kanununa İlişkin Uygulama Rehberi*, <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/0517c528-a43d-49f5-b1eb-33dc666cb938.pdf> (erişim: 15.04.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Örneklerle Kişisel Verilerin Korunması*, <https://www.kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/a23bfe08-9b3a-4c2f-8a97-a259dcc0e667.PDF> (erişim: 15.04.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları*, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5238/Ozel-Nitelikli-Kisisel-Verilerin-Islenme-Sartlari> (erişim: 15.03.2024).
- Kişisel Verileri Koruma Kurumu. *Veri Sorumlusu Ve Veri İşleyen Rehberi*, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4195/Veri-Sorumlusu-ve-Veri-Isleyen> (erişim: 15.05.2024).
- Kotschy, Waltraut. Lawfulness of Processing, Christopher Kuner, Lee A. Bygrave, Christopher Docksey (Ed.), *The EU General Data Protection Regulation: A Commentary*. Brüksel ve Oslo: Oxford University Press (2021): (s. 71-76).
- Küzeci, Elif. *Kişisel Verilerin Korunması*. Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları, 2018.
- Kyi, Lin; Shivakumar, Ammanaghatta; Santos, Cristiana Teixeira; Roesner, Franziska; Zufall, Frederike; Biega, Asia J. "Investigating Deceptive Design in GDPR's Legitimate Interest. CHI '23: Proceedings of the 2023 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems", (2023): (s. 1-16). Hamburg, Germany. DOI: <https://doi.org/10.1145/3544548.3580637> (erişim: 15.01.2024)
- Öztürk, Bahri; Çalışkan, Elif Altınok; Seyhan, Serkan. *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku Teorik ve Pratik Çalışma Kitabı*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Taştan, Furkan Güven. *Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- TBMM Adalet Komisyonu, 12.02.2016 tarihli 1/541 Esas sayılı kanun metni gerekçesi, <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss117.pdf> (erişim: 23.12.2023)
- Toprak, Bilal. "KVKK Ve GVKT Açısından İşçinin Kişisel Verilerin Korunması", 2. Baskı, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2021.
- Turan, Metin. *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024.
- Uyarer, Sinem Göçmen. *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Kapsamında Kişisel Verilerin Korunması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Üstün, Yasin; Günal, Ayşe Nida. "İş İlişkilerinde Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Sebebi Olarak "Meşru Menfaat"", *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*, 4/2, (2022): (s. 1-18). <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2434029> (erişim: 28.12.2023)
- Yağlıdere, Umut Emre. *KVKK Kapsamında Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme*. İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2022.

- Yılmaz Süleyman; Çavuşoğlu, Gökçe Filiz. *Kişisel Verileri Koruma Hukuku*, 1. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, 2020.
- Yücedağ, Nafiye. “Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun Uygulama Alanı ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri”. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 75/2, (2017): (s. 765-789).
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/470647> (erişim: 18.01.2024).

Kararlar

- ABAD. Avrupa Birliği Adalet Divanının 4 Mayıs 2017 tarihli C-13/16 sayılı Rigas satiksme Kararı.
- ABAD. Avrupa Birliği Adalet Divanının 19 Ekim 2016 tarihli C-582/14 sayılı Breyer v Bundesrepublik Deutschland Kararı.
- ABAD. Avrupa Birliği Adalet Divanının 24 Kasım 2011 tarihli C-468/10 and 469/10 sayılı ASNEF V Administración del Estado Kararı.
- ABAD. Avrupa Birliği Adalet Divanının 29 Temmuz 2019 tarihli C-40/17 sayılı Fashion ID v Facebook Ireland Kararı.
- AİHM, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 09.10.2012 tarihli 42811/06 başvuru numaralı, ALKAYA/TÜRKİYE davası.
- Anayasa Mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin 28.9.2017 tarihli, 2016/125 Esas Numaralı, 2017/143 Karar Sayılı “İptali istenen hükümler” Kararı.
- KVKKu, “İlgili kişinin fotoğrafının öğrencisi olduğu okul tarafından kullanılması” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 09/06/2021 tarihli ve 2021/572 sayılı Karar Özeti.
- KVKKu, “Araç kiralama sektöründeki kara liste uygulamaları hakkında ilke Kararı” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 23/12/2021 tarihli ve 2021/1304 sayılı Kararı.
- KVKKu, “Yemek kartı hizmeti sunan veri sorumlusuna ait mobil uygulamada T.C. kimlik numarasının işlenmesi” hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 17/08/2023 tarihli ve 2023/1430 Sayılı Karar Özeti.
- KVKKu, “Amazon Turkey Perakende Hizmetleri Limited Şirketi” hakkındaki başvuru ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 27/02/2020 Tarihli ve 2020/173 Sayılı Karar Özeti.